

Департамент освіти і науки Донецької облдержадміністрації
Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Відділ природничих дисциплін
Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
2016 – 2017 навчальний рік
9 клас

Теоретичний тур:

1. За оцінкою Степана Рудницького українська етнічна територія на початку ХХ ст. становила від 905 тис. км² до 1 млн. 56 тис. км², де проживало близько 53 млн. осіб з часткою українців до 72%. Назвіть українські етнічні землі за межами сучасного державного кордону України та країни, у межах яких вони знаходяться. Поясніть, чому не збігаються межі українських етнічних земель з державним кордоном України? **20 б.**

Критерії оцінювання: поняття «етнічні території» - 2 б., пояснення розташування державних кордонів України та етнічних меж – 15 б., оригінальність - 1 б., висновки – 2 б.

2. Назвіть та схарактеризуйте один з природних комплексів України, використавши такі слова: *дуга, фліш, порожнини, м'який, теплий, бурі лісові, бук, ялиця, смерека, висота, висотна поясність, полонина, доломіти, туф, загатне озеро*. Вжиті Вами слова, з переліку зазначених, підкресліть. **20 б.**

Критерії оцінювання: визначено природний комплекс – 2 б., вжиті слова та словосполучення, відповідно до переліку - 15 б., оригінальність – 2 б., висновки – 1 б.

3. Дайте оцінку економічного потенціалу України. **20 б.**

Критерії оцінювання: поняття «Економічний потенціал» - 2 б., складові економічного потенціалу – 10 б., пояснення територіальних відмінностей розміщення населення – 5 б., оригінальність – 1 б., висновки – 2 б.

Практичний тур: (розв'яжіть задачі з повним приведенням ходу рішення)

4. На карті відстань від екватора по 30 меридіану до 10° пн. ш. становить 10 см. Чи можна визначити масштаб карти? Якщо так, то запишіть його у вигляді числового та іменованого масштабів. **10 б.**

5. Заповніть за зразком таблицю:

Родовище (басейн)	Мінеральні ресурси	Галузі використання
(Зразок) Рафалівське	Мідні руди	Кольорова металургія
Микитівське	Ртутні руди	Кольорова металургія
Іршанське		
Нікопольське		
Стебниківське		
Кременчуцьке		

10 б.

Тести

1. Коли розливаються річки в області субтропічного мусонного клімату Євразії?
А) влітку; Б) взимку; В) протягом року; Г) восени.
2. Яке море є найглибшим у світі?
А) Берингове; Б) Карибське; В) Філіпінське; Г) Уеддела.
3. Яка з континентальних проток є найширшою?
А) Баб-ель-Мандебська;
В) Берингова;
Б) Босфор;
Г) Гібралтарська.
4. Основна причина незначної кількості опадів у зимовий час на тихоокеанському узбережжі Євразії:
А) особливості рельєфу території;
Б) вікова мерзлота;
В) високий атмосферний тиск над материком;
Г) переважання деревної рослинності.
5. Ендеміками Південної Америки є:
А) анаконда, броненосець, лама, шиншила;
Б) анаконда, броненосець, лама, трубказуб;
В) анаконда, окапі, лама, єхидна;
Г) анаконда, вилоріг, трубказуб, гривистий вовк.
6. Яка назва належить паралелі + 23°30' ?
А) тропік Козерога;
В) тропік Рака;
Б) тропік Близнюків;
Г) полярне коло.
7. Смог – це сильний туман із:
А) вихлопними газами автомобілів;
В) градом та пилом;
Б) частинками пилу та водяної пари;
Г) димом та вихлопними газами автомобілів.
8. Основні особливості клімату Африки визначає:
А) вплив океанів;
В) рельєф материка;
Б) форма материка;
Г) географічне положення материка.
9. Гірський криштал – це різновид...
А) берилу; Б) кварцу; В) топазу; Г) халцедону.
10. Походження марганцевих руд Нікопольського басейну
А) гідротермальне; Б) метаморфічне; В) магматичне; Г) осадочне.
11. Засновником теорії літосферних плит є:
А) Меркатор; Б) Вегенер; В) Обручев; Г) Вавілов.
- 12.1 Розміщення основних типів ґрунтів залежить від:
А) висотної поясності;
В) кількості опадів;
Б) мінерального складу гірських порід;
Г) тектонічної будови території.
13. У 2012 р. кількість областей України з позитивним значенням природного приросту збільшилась.
Серед них (оберіть рядок): ...
А) Рівненська, Волинська, Закарпатська;
Б) Київська, Полтавська, Черкаська;
В) Одеська, Миколаївська, Херсонська;
Г) Івано-Франківська, Тернопільська, Львівська.

14. На яких з перелічених гірських систем можна спостерігати повний спектр висотної поясності?
- А) Альпи та Атлас;
  - В) Анди та Гімалаї;
  - Б) Гіндукуш та Сулейманови гори;
  - Г) Аппалачі та Кембрійські гори.
15. Яка з нижчеперелічених заток належить Азовському морю?
- А) Казантипська; Б) Джарилгацька; В) Каламітська; Г) Каркінітська.
16. Поклади вугілля в Донбасі були відкриті в:
- А) 1729 р., Г. Татарченком;
  - В) 1921 р., В. Докучаєвим;
  - Б) 1821 р., Б. Морковкіним;
  - Г) 1721 р., Г. Капустіним.
17. Визначте максимально можливу висоту Сонця над горизонтом опівдні на території України (у день літнього сонцестояння над крайньою південною точкою України):
- А) 90°; Б) 63°; В) 69°; Г) 52°.
18. Оберіть варіант, у якому вказано адміністративні області України, що всі межують одна з одною:
- А) Полтавська, Донецька, Луганська;
  - В) Кіровоградська, Вінницька, Черкаська;
  - Б) Дніпропетровська, Запорізька, Одеська;
  - Г) Миколаївська, Київська, Хмельницька.
19. Виберіть варіант, у якому всі назви електростанцій належать до одного виду (ТЕС, ГЕС або АЕС):
- А) Ладжинська, Трипільська, Курахівська;
  - Б) Кременчуцька, Дніпродзержинська, Хмельницька;
  - В) Зміївська, Запорізька, Рівненська;
  - Г) Вуглегірська, Старобешевська, Каховська.
20. Знайдіть НЕвірну характеристику коралових островів:
- А) Більша частина – типові атоли;
  - В) дуже мала площа;
  - Б) їх висоти понад 100 м;
  - Г) розташовані в низьких широтах.